

TUSEN TANKAR

ATT TÄNKA INNOVATIVT, INKLUDERANDE, JÄMLIKT OCH SMART
OM EN HÅLLBAR UTVECKLING I NORDÖSTRA SKÅNE

TusenTankar är en ideell förening och ett nätverk av organisationer, företag, institutioner, samfund, skolor och individer som alla engagerar sig i nordöstra Skånes framtid och utveckling.

TusenTankar delar övertygelsen om behovet av och tron på en hållbar utveckling. Liksom tron på allas kreativa förmåga och nätverkets styrka genom medlemmarnas kompetenser.

TusenTankar är övertygade om att en tvärdisciplinär dialog är en avgörande kraft för bygget av en innovativ, inkluderande, jämlik och smart framtid i vår del av Skåne.

TusenTankar vill ta till vara samhällets alla kompetenser. TusenTankar vill aktivera alla kulturella, etniska, religiösa och icke-religiösa erfarenheter i bygget av framtiden. TusenTankar vill dra nytta av mångfalden.

Varför ville ni vara med och arbeta med Tusen Röster?
“Vi ville hitta ny och bredare samverkan än vi gör i vår vanliga verksamhet - vi ville nå fler på nya sätt, lära oss nytt i nya möten. - Mattias Givell, Wanås Konst”

TusenTankar lever vidare efter manifestationen på Kulturkvarteret Kristianstad den 7 februari 2018.
Följ TusenTankar på Facebook för senaste info!
Eller gå med i TusenTankars nätverk: www.tusentankar.org

TusenTankar - bakgrund Idéen om en tankesmedja eller förening där man kan diskutera hållbarhetsfrågor med nordöstra Skåne i fokus, formulerades 2015 på initiativ av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och Wanås Konst. 2016 bildades den ideella föreningen TusenTankar och under 2017 har Tusen Tankar genomfört sitt första stora projekt *Tusen Röster för Nordöstra Skåne* med ekonomiskt stöd från Europeiska Regionalfondens genom Skånes ESS.

TUSEN TANKAR

ATT TÄNKA INNOVATIVT, INKLUDERANDE, JÄMLIKT OCH SMART
OM EN HÅLLBAR UTVECKLING I NORDÖSTRA SKÅNE

TUSEN RÖSTER

**5 AKTÖRER + 23 WORKSHOPPAR
+ 2 TANKESMEDJOR + 1 MANIFESTATION
= 1000 RÖSTER**

Tusen Röster för Nordöstra Skåne är TusenTankars första projekt. Målet har varit att hitta nya sätt att mötas och modeller som kan inspirera andra att hitta sätt att samarbeta och skapa nya nätverk.

I projektet har uppåt 1000 möten och aktiviteter för en hållbar och inkluderande framtid för regionen skapats.

Under 2017 har *Tusen Röst*ers fem aktörer arrangerat workshoppar för ungdomar mellan 13 och 25 år, där de tillsammans diskuterat och gestaltat hållbarhetsfrågor.

Aktörerna har utformat workshoppar utifrån sina specifika styrkor. Man har tolkat temana på olika sätt och genomfört olika typer av aktiviteter. Det stod tidigt klart att styrkan i projektet var varandras olikheter.

Din Bror, Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, Skånes Horn av Afrika & Wanås Konst har arrangerat 23 workshoppar om **Ikke-diskriminering, Jämställdhet, Miljö & Klimat, Tillgänglighet + valfritt**. Open Skåne har arrangerat två **tankesmedjor** där informella och formella ledare diskuterat hur de kan bidra till en hållbar framtid.

” Tusen Röster gett oss möjlighet att möta unga människor i samtal kring hållbarhet.”

- Renée Carlsson, Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

PROJEKT

AKTÖRER

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN TANKAR

ATT TÄNKA INNOVATIVT, INKLUDERANDE, JÄMLIKT OCH SMART
OM EN HÅLLBAR UTVECKLING I NORDÖSTRA SKÅNE

VERKTYGS- LADAN

SAMARBETA!

- Dra nytta av varandras olikheter!
- Nå nya målgrupper genom samarbete.

KOMMUNICERA!

- Använd många kommunikationskanaler – hitta nya!
- Vilka är med på bilderna? Känner man igen sig ökar intresset!
- Var enkel och tydlig!

VAR FLEXIBEL!

- Ta vara på oväntade vändningar.
- Det är okej att inte veta var man ska landa!
- Deltagarna har svaren på frågorna!
- Samla in tankar och fånga upp det som kommer fram.
- Jobba med specifika frågor *men* fritt tänkande.

UTGÅ FRÅN DELTAGARNA!

- Fånga upp deltagarnas intressen och spinn vidare!
- Ungdomarnas perspektiv berättar hur samhället kan se ut.

GÖR NÅGOT PRAKTISKT!

- Gör praktiska övningar utan att prata!

SKAPA GEMENSAMMA ERFARENHETER!

- Prova något ingen av deltagarna gjort tidigare.
- Dela en måltid!

LYSSNA & RESPEKTERA!

- Låt alla komma till tals och lyssna på alla.
- Alla har olika förutsättningar – utgå från varje individ!
- Påminn om ett rättvist samtalsklimat.

”Det har varit möten mellan
tjejer och killar, nyanlända och
svenskfödda ungdomar med många
spännande diskussioner”. - Din Bror

PROJEKT

AKTÖRER

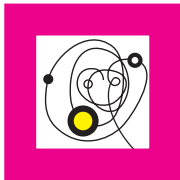

SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #4

Din Bror

Tillgänglighet

Körsbärsvillan HVB-hem, Tollarp (4 aug)

Hur tillgängligt upplever ensamkommande ungdomar som bor på HVB-hem att samhället är för dem? Din Bror besökte Körsbärsvillan i Tollarp för att genomföra en workshop och ta reda på det. Frågorna rörde deras närmiljö, sociala liv och tillgång till hjälp och stöd.

DIN BROR – METODEN I arbetet med våra Tusen Roster-workshoppar vi ville använda vår erfarenhet av att jobba med ungdomar i grupp och att skapa frågeställningar som bygger på att ungdomarna själva har svaret. Ungdomarna har arbetat i grupp och diskuterat frågor vi gett dem, det finns inga rätt eller fel utan det handlar om att fånga upp ungdomarnas åsikter. Workshopparna inleddes med en presentation av temat, och att vi tillsammans definierar vad temat innebär. Vi vill att alla ska förstå vad det handlar om. Som avslutning har vi låtit ungdomarna formulera sina tankar om hur deras drömvärld skulle se ut kopplat till temat för workshoppen.

Ungdomarna berättar att Körsbärsvillan ligger i ett lugnt område men att det är långt till allt vilket gör det svårt att träffa kompisar och besvärligt att ta sig till skolan. Det finns inte mycket att göra även om flera av dem anser att de skulle behöva aktiveras. Personalen ger dem bra information om vad det finns för aktiviteter men en del kostar pengar och flera upplever det som svårt att komma i kontakt med olika föreningar.

”Många saker som man tar för givet i samhället upplevs ofta väldigt svårt och otillgängligt för ensamkommande. Det är vanliga ungdomar, som vilka andra ungdomar som helst. De vill också umgås med kompisar, träffa nytt folk och göra olika roliga fritidsaktiviteter.” – Burim, Din Bror

* **DIN BROR** jobbar för att skapa en trygg grupp där pojkar ska kunna samtala om ämnen som är viktiga för dem. Genom att skapa förståelse för sina känslor, tankar och värderingar så skapas en möjlighet för pojkarna att träna upp sitt pro-sociala beteende. Vi jobbar för att skapa trygga pojkar genom att ifrågasätta den rådande mansnormen.

Din Bror metoden kom till när Driton Rama och Tyko Granberg såg att det behövdes en metod för att jobba förebyggande med män/pojkar.

Din Bror samarbetar idag med sex skolor i Kristianstad kommun där Din Bror-grupper är ett naturligt inslag på schemat. Grupperna träffas en gång i veckan och två personer arbetar heltid i verksamheten som är en del av Kristianstad kommun.

”Det tar mycket lång tid med migrationsverket och det är jobbigt att inte veta vad som ska hända. Vi blir trötta.” – Workshopdeltagare

PROJEKT

TUSEN TANKAR

ADDRES

db

I SAMARBETE MED

SKÅNE NORDOST

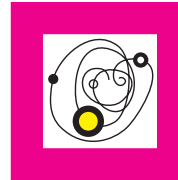
STÖTT AV

LEADER

TUSEN RÖSTER workshop #19
Din Bror
Jämställdhet
Österängymnasiet, Kristianstad (7 nov)

“Det ska inte finnas några gränser mellan killarna och tjejerna. Det ska vara tryggt för båda i stan när det är sent på kvällarna. Tjejerna ska känna sig lika starka som killarna.” – Workshopdeltagare

“Alla människor ska ha samma lön. Alla ska ha respekt mot varandra. Föräldrarna ska inte göra skillnader mellan sina barn.”
– Workshopdeltagare

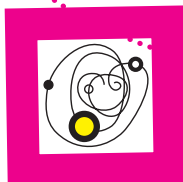
“Att ge exakt samma möjligheter till både män och kvinnor och ge chans till båda att visa vad de kan och behandla människor på ett balanserat sätt oavsett vilket kön de har.”
– Workshopdeltagare

I den ordinarie verksamhet arbetar Din Bror endast med killgrupper men i projektet bestämde vi oss för att testa att arbeta även med grupper bestående av både killar och tjejer. För oss var det väldigt intressant, det blev verkligen diskussioner mellan tjejerna och killarna och det kändes som att både tjejerna och killarna fick en bättre förståelse för varandra.

Ungdomarna diskuterade fördelar/nackdelar för män/kvinnor för att få en bild av deras erfarenheter och upplevelser. Därefter fortsatte diskussionen med hur de önskade att det skulle vara.

TUSEN RÖSTER workshop #20
Din Bror
Integration
Österängymnasiet, Kristianstad (7 nov)

Hur kan man förbättra integrationen i samhället? I workshopen fick klasser på skolan, som annars inte arbetar ihop mötas och diskutera. Vi märkte att integration är ett mer inarbetat tema nu för tiden än vad det var för några år sedan. Det är väldigt bra att skolan och andra redan jobbar med integrationsfrågor. För många av eleverna upplevs Sverige som väldigt inbjudande och hjälpsamt men samtidigt väldigt svårt att förstå sig på.

”Ett sätt att lättare integreras i samhället skulle vara att vi som kommer från andra länder kan börja direkt i en svensk klass.”
– Workshopdeltagare

“I vår drömvärld finns inga gränser mellan länder och demokrati gäller! Vi önskar att det blir lättare att få kontakt och att alla är snälla mot varandra.”

– En sammanfattning av elevernas svar

HELA SKOLAN PRATAR HÅLLBARHET

**Reclaim Challan/
Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)**

.....

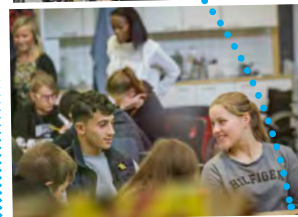
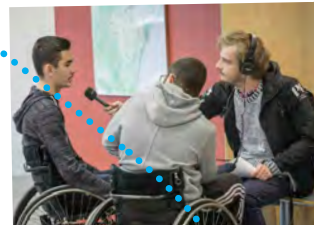
Den 28 september möttes elever, lärare och workshopledare på Slättängsskolan för att diskutera hållbarhet. Elever från olika klasser blandades i nya grupper som ledde till nya möten och nya samtalspartners. **Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad** valde att lägga alla sina workshoppar på en dag och på en plats med flera gäster: **Isabelle Falck**, Social entreprenör och VD för Kindnesslife; **Fryshuset, Din Bror, Skånes Horn av Afrika & Wanås Konst**

”Här på skolan talades det om att det här var den bästa schemabrytande dag vi någonsin har haft. /.../jag har hört av föräldrar att deras barn kommit hem med starka positiva känslor. Det känns riktigt bra.”
- Johan Nilsson, lärare Slättängsskolan

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har funnits sedan 1837 och har sedan dess arbetat med hållbarhetsfrågor, främst genom vårt skadeförebyggande arbete och samhällsengagemang. Vi vill vara med och ta ansvar, eftersom varje beslut som fattas idag har betydelse för oss alla i framtiden.

Reclaim Challan Idén att starta hållbarhetsprojektet *Reclaim Challan* kom genom samtal med flera olika aktörer i området Charlottensborg i Kristianstad. Deras önskemål om samarbete startade en diskussion kring vad som kunde öka tryggheten i området. Efter ett antal träffar bestämde vi oss för att fokusera på det som är bra med Charlottensborg, helt enkelt "Reclaima Challan".

För att konkretisera arbetet med Reclaim Challan tog vi tillsammans med ungdomar från KFGF fram en digital kalender med aktiviteter som sker i området. Med gemensamma krafter har vi lagt grunden till ett starkt nätverk med ett tydligt uppdrag.

PROJEKT

TUSEN
TANKAR

AKTÖRER

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #5 + #6

Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
Miljö & Klimat med Kindnesslife
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

Det är upp till oss själva att forma och förbättra våra liv,
vårt samhälle och vår värld. - Isabelle Falck

Being kind
is kind of a
big deal!

Du förtjänar att göra din röst hörd! Du behövs, Du gör skillnad och Du är viktig. Det var Isabelles budskap till ungdomarna på Slättängsskolan. I workshopen med Kindnesslife fick eleverna testa att arbeta med idégenerering och tillsammans arbetade de fram 300 idéer på bara några minuter. Några av idéerna fick de sedan chansen att fördjupa sig i genom gruppdiskussioner.

Vad kan du göra för att minska din klimatpåverkan? Hitta på sätt att använda det du brinner för eller är intresserad av för att på roliga sätt bidra till att bevara miljön och naturen eller minska klimatpåverkan. Vad skulle du vilja att ni i skolan och/eller dina vänner ska göra för att göra världen lite grönare?

TUSEN RÖSTER workshop #7 + #8

Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
Icke-diskriminering med FRYSHUSET
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

Hur styr normer hur vi beter oss och vem vi får lov att vara? Denna workshop leddes av Elin Ferm – utbildare och gruppleddare på United Sisters, en av Fryshusets verksamheter. Man utformade workshopen med hjälp av Fryshusets material om normer och normkritik för att pedagogiskt kunna ge en grundförståelse till de bakomliggande strukturerna kring diskriminering. Eleverna fick genom olika övningar känna på hur det kan vara att bryta normer och reflektera kring att normer för med sig olika förutsättningar för olika individer i samhället. Man avslutade med en gemensam "brainstorm-session" om hur vi alla kan skapa ett mer inkluderande samhälle.

- Lika lön för lika arbete för alla kön
- Subventionerad/gratis sport så att alla har råd att delta
- Inför skoluniform i Sverige så att ingen blir mobbad på grund av kläder
- Gör verksamheter och platser mer tillgänglighetsanpassade
- Subventionerad/gratis transport så att alla har råd att resa

PROJEKT

AKTÖRER

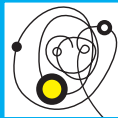

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #9 + #10
Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
Tillgänglighet med Skånes horn av Afrika
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

Är skolan tillgänglig för alla?...

...med den frågan inledde Skånes Horn av Afrika sin workshop på Slättängsskolan. Ja, svarade många av eleverna. Kanske inte i alla länder men här är den det, sa någon. Tillgänglighet kan betyda många olika saker men i den här workshopen handlade det om huruvida skolan är fysiskt tillgänglig för alla.

Till workshopen hade vi bjudit in Albin Svensson, ambassadör för Furuboda Folkhögskola, som hade med sig en rullstol och glasögon som framtog eleverna deras syn. Nu var det dags att testa hur tillgänglig skolan är för någon som är rullstolsburen eller saknar syn. Ungdomarna fick agera ledsagare till varandra och sedan begav de sig ut i skolan för att upptäcka hinder som de inte lagt märke till tidigare. De framtogs funktioner de är vana att ha och såg på sin omgivning med nya ögon. Många av dem uttryckte att de fått en ny förståelse för hur det kan vara att sakna syn eller vara rullstolsburen.

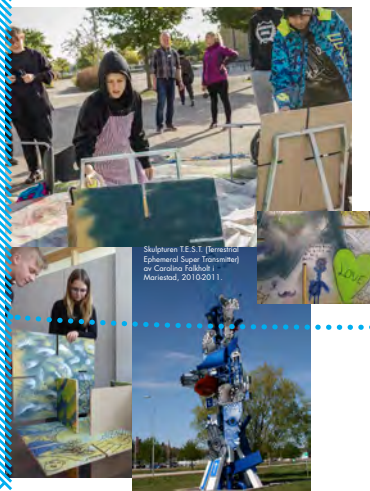

TUSEN RÖSTER workshop #11 + #12
Reclaim Challan/Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad
Jämställdhet med Wanås Konst
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

När vi bjöds in att göra en workshop på Slättängsskolan valde vi att ta vårt workshopkoncept Struktur/Skulptur från Wanås Konst till en klassrumsmiljö. Workshopen inleddes med en presentation och diskussion om konst, graffiti och hur man kan uttrycka sig.

När Carolina Falkholt, vår inspiration för dagen, gör konst handlar det ofta om hur, och av vem, kvinnor framställs i bilder. Graffiti handlar om att ta plats i det offentliga rummet och i workshopen ville vi att alla ungdomarna skulle ges möjlighet att ta plats och få testa en teknik som för många var ny. Tillsammans byggde vi en gemensam skulptur som alla fick sätta sin personliga prägel på.

”Det är häftigt när elever som inte vågar prata i gruppen får ett nytt uttrycksmedel.” – Susanne, Wanås Konst

PROJEKT

TUSEN TANKAR

AKTÖRER

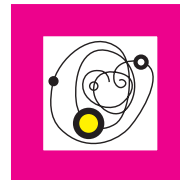
I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #13
Din Bror
Likabehandling
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

- Vilka är de vanligaste diskrimineringsgrunderna och hur aktivt arbetar skolan för att alla ska behandlas lika? I workshopen var vårt fokus först och främst på att locka fram elevernas tankar och fånga upp dem.
- Workshopen avslutades med att eleverna fick reflektera över hur man kan arbeta för att alla ska behandlas lika genom att beskriva sin drömvärld.

”**Ännu en gång så blir man imponerad av att frågor som denna är mycket mer aktuella för eleverna idag än för 10 år sen. Det är på väg åt rätt håll.**”

- Burim och Ali, Din Bror

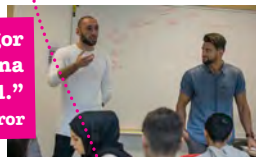

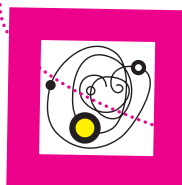
Foto Sven Persson, Sveriges

Drömvärld i skolan Alla är snälla mot varandra och visar varandra respekt (även lärarna). Man ger varandra komplimanger och trakasserar inte någon.

Drömvärld bland vännerna Visa respekt, ge komplimanger. Säg fina saker, bry er och var omtänksamma. Försök förstå och finnas för varandra.

Drömvärld i hela samhället Hälsa och le mot varandra, även främlingar. Visa respekt även för dem du inte känner och hjälp varandra.

Man vill att alla ska ha lika mycket pengar och att alla ska ha det bra. Exempel på att det är orättvist är att fotbollsspelare tjänar ca 1 miljon om dagen medans några andra inte har något och bor fattigt. Det är inte likabehandling.

TUSEN RÖSTER workshop #14
Din Bror
Miljö & Klimat
Slättängsskolan, Kristianstad (28 sep)

- Vad är en bra skolmiljö? Skolmiljön påverkar ungdomarna väldigt mycket samtidigt som de påverkar skolmiljön. I vår workshop kom vi fram till att alla bär ett ansvar. Vi ville att ungdomarna skulle få reflektera över en miljö de alla är bekanta med som man sedan kan sätta i ett större sammanhang. Har man ansvar för sin skolmiljö så har man även ansvar för miljön ute i samhället.
- Mycket av det ungdomarna föreslog hade man mycket väl kunnat använda. Vi tror att det är viktigt att fånga upp ungdomarnas idéer och försöka göra verklighet av dem. Det är trots allt de som går i skolan och är experter på hur de skulle kunna trivas bättre och göra ett bättre skolarbete.

Vår drömskola har/är • Arbetsro i klassrummen genom att alla tar ansvar • Bra god, nyttig skolmat och flera alternativ • Bra lärare med mycket respekt för eleverna • Bra skolgård med roliga saker som tex swimmingpool, basket- och fotbollsplaner • Bättre nätverk • En miljö där alla behandlar varandra som de själva vill bli behandlade • Ett rum man kan ta en Power nap i • Fler uppgifter där man kan diskutera • Laddare i skåpen • Kortare skoldagar, om man har gjort klart allt man ska under dagen får man sluta • Mindre prov och läxor så man kan fokusera på att göra det så bra som möjligt • Mer idrott, bild och raster • Plats i skolan där man kan göra sina läxor (läxhjälp efter skolan) • Ren, alla tar ansvar för sitt skräp • Stort bibliotek med bra personal • Större utbud i kafeterian och man kan betala med Swish

PROJEKT

TUSEN TANKAR

AKTÖRER

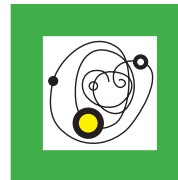
I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #15
Skånes horn av Afrika
Diskriminering
Föreningslokalen, Gamlegården (7 nov)

Vad är diskriminering för dig och vill du dela med dig av dina erfarenheter? Maria Osman och Ayaan Ahmed höll i en workshop hos Skånes horn av Afrika där deltagarna fick diskutera diskriminering, klassklyftor och orättvisor. Även om diskriminering är olagligt, vilket ungdomarna som deltog var mycket medvetna om, så var alla deltagare överens om att det är vanligt förekommande.

Deltagarna delade med sig av sina erfarenheter av diskriminering och rasism:

- **Man ska acceptera och respektera alla människor**
- **Alla är lika värda oavsett bakgrund, religion eller hudfärg.**
- **Lärare behandlar ibland svenskfödda och icke-svenskar olika**
- **Man blir utskrattad i skolan för att man inte kan bra svenska.**
- **Invandrare har svårare för att få jobb**
- **Män tjänar mer än kvinnor och det är diskriminerande.**

Ungdomarna påpekade också att det finns stora klasskillnader mellan olika områden i Kristianstad "Invandrare bor mest på områden som Näsby medan svenskar bor i lite finare områden som exempel Vä och Åhus vilket visar att det finns klasskillnader mellan de olika områden," säger en workshopdeltagare. Deltagarna berättade även att de tycker att det finns alldeles för många elever i klasserna på Gamlegården, vilket kan leda till att alla inte får den hjälp de behöver. Ungdomarna efterlyser mindre klasser vilket skulle underlätta för de som studerar och vill bli godkända i svenska, engelska och matematik.

Skånes Horn av Afrika har för närvarande ca 200 medlemmar, det är barn, ungdomar och vuxna. Föreningen startades för 10 år sedan, bland annat med syftet att skapa mötesplatser för människor genom olika aktiviteter.

Det är viktigt med möten, att det finns platser där alla är välkomna, där det är öppet för alla. Där unga möter unga och unga möter gamla, att man gör roliga saker tillsammans och ingen tänker på var man kommer ifrån eller heter.

Föreningen anordnar olika aktiviteter för sina medlemmar och andra intresserade, som miljö dagar där man grillar korv, går tipspromenader, rensar rabatter och plockar skräp för att snygga till området. Man ordnar turneringsdagar då framförallt barnen får prova på olika sporter, grillfester, Eidfester, utflykter och mycket annat.

I Skånes Horn av Afrikas workshoppar, som alla ägt rum i föreningens lokal på Gamlegården, har det skapats möten mellan ungdomar som för det mesta inte känt varandra sedan tidigare. Även de som är bekanta med varandra brukar inte träffas på det här sättet och på ett allvarligt sätt diskutera och utbyta åsikter om viktiga samhällsämnen.

PROJEKT

AKTÖRER

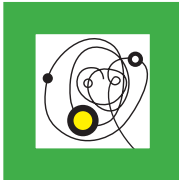

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

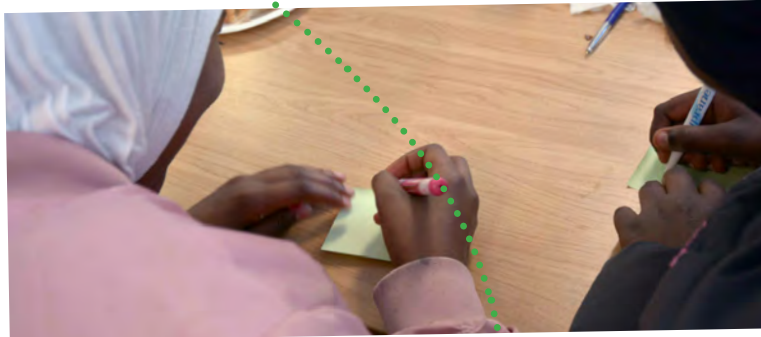

TUSEN RÖSTER workshop #2
Skånes horn av Afrika
Jämställdhet
Föreningslokalen, Gamlegården (13 maj)

.....

Vad tänker ni när ni hör jämställdhet?

...så inleddes Skånes Horn av Afrikas workshop på temat. I lokalen hade ungdomarna samlats för att delta i en workshop med Camilla Larsson, forskare på MAH och Maria Osman från Skånes Horn av Afrika. Alla berättade vad jämställdhet betydde för dem innan Camilla höll en föreläsning om ämnet.

Föreläsningen följdes av heta diskussioner kring könsroller och vilka förväntningar som följer med kön. Stundtals blev det så hett att vi fick påminna om vikten av ett rättvist samtalsklimat. Ungdomarna var överens – Du kan argumentera för din åsikt men ska respektera att andra har en annan.

”Det är fascinerande att se ungdomarna så engagerade”. – Maria Osman, workshopledare

TUSEN RÖSTER workshop #21
Skånes horn av Afrika
Tillgänglighet
Föreningslokalen, Gamlegården (26 nov)

.....

Vad är tillgänglighet?

Workshopen inleddes med att ungdomarna fick berätta vad tillgänglighet betyder för dem och då stod det klart att det betyder olika för olika människor. Det kan till exempel betyda att man har tid eller råd, att man har tillgång till makt, inflytande och möjligheter. Deltagarna frågade sig om utbildning, sjukvård och jobb är lika tillgängligt för alla.

Det var ingen av ungdomarna som tänkte på tillgänglighet som om ett rum är fysiskt tillgängligt för alla, som workshopledarna Jamal Abdulle och Ayaan Ahmed hade planerat att man skulle diskutera.

Är till exempel vår lokal tillgänglig för alla? Nästan alla sa nej, vi befinner oss i en källarlokal utan hiss. Deltagarna fick även testa på hur det var att röra sig i lokalen med ögonbindel, en uppgift som inte var helt enkel då borden som placerats ut för workshopen blev som hinder. Deltagarna började tänka på ett helt nytt sätt när vi frågade dem hur det skulle vara att komma till vår lokal om man hade en fysisk funktionsvariation och ungdomar som har varit hos oss i 10 år började titta på lokalen på helt nya sätt. Det är kunskaper de kan ta med sig till andra rum, det var som att öppna ett fönster.

PROJEKT

TUSEN
TANKAR

AKTÖRER

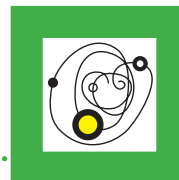
I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #16
Skånes horn av Afrika
Miljö & Klimat
Föreningslokalen, Gamlegården (21 okt)

Hur påverkar vi naturen och hur påverkar det vi gör med naturen oss?

...Christer Neideman från Naturskyddsföreningen Kristianstad mötte ungdomar hos Skånes Horn av Afrika. I workshopen pratade man om skillnaden mellan naturvård och naturskydd samt om hur klimatförändringarna påverkar livet på jorden, hur de skapar konflikter, missväxt och leder till att djurarter utrotas. Frågor som ställdes var bland annat hur klimatförändringen påverkar Sverige som land och hur naturskyddsföreningen är engagerad i att motverka klimatförändringen globalt.

"Det alltid säkrare att öka kollektivt, alla tjänar på det! Man kan plugga, läsa och skriva. Kör man under pendlingen kan man inte vara effektiv."
Workshoppedeltagare

"På Gamlegården har vi problem med sopor som inte lämnas till återvinningsstationen. Det borde finnas en återvinningsstation närmare som har öppet på helgen när man har tid att slänga skräp."
Workshoppedeltagare

"Ungdomarna kände igen temat från skolan men det projektet gör är att ta bort tvånget som skolan innebär. Ungdomarna som deltar får testa vad det innebär att vara opinionsbildare och hitta det som är viktigt för dem. Det är frivilligt att delta och de som kommer dit har valt att göra det. Ämnena vi har tagit upp är ämnen som berör ungdomar." Jamal, Skånes Horn av Afrika.

"Tradition är något man ärver från sina föräldrar eller tidigare generationer."

- Workshoppedeltagare

TUSEN RÖSTER workshop #17
Skånes horn av Afrika
Skadliga traditioner
Föreningslokalen, Gamlegården (26 nov)

Varför göra saker som kan skada en själv eller andra?

Ungdomarnas tips

- **Sluta med det som är dyrt och farligt - spara och gör något roligt**
- **Sök hjälp hos vänner, familj, rehabilitering eller i religionen.**
- **Byt kompisar - många gör skadliga saker på grund av grupptrösk.**
- **Viktigast: skaffa utbildning**
- **Förstå konsekvenserna av ditt handlande.**

Maria Osman från Skånes horn av Afrika och Camilla Larsson, sexolog och doktorand på Malmö Högskola, mötte ungdomar hos Skånes horn av Afrika i en workshop om skadliga traditioner.

Var kommer traditioner ifrån och hur de kan leda till skadliga beteenden? Ämnen som avhandlades var bland annat hur alkohol är kopplat till många svenska traditioner och kvinnlig omskärelse eller könsstympning, en skadlig tradition som finns i flera länder.

Skånes horn av Afrika arbetar förebyggande mot könsstympning och de som brukar delta i deras workshoppar är kvinnor. I workshoppen den 21 oktober var deltagarna en blandad grupp av unga tjejer och killar med olika mycket förståelse. För att närma sig ämnet valde man att börja prata om traditioner som alla ungdomar känner till och hur det kan finnas skadliga beteenden som hänger samman med dessa traditioner. Varför röker man? Varför är alkohol en vanlig ingrediens när vi firar olika högtider? Vi vet att det skadar oss men vi gör det ändå.

PROJEKT

AKTÖRER

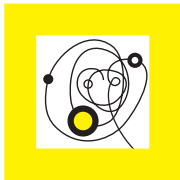

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #3 Wanås Konst Icke-diskriminering Norretullskolan på Wanås Konst (22 maj)

Jag tänker att "I am you" vill säga att om man vill göra något då behöver man inte skämmas och gömma sig, utan man måste tro på sig själv."

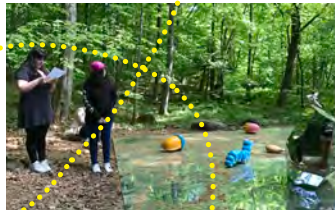
"Mitt konstverk är gjort av Molly Haslund. Jag tycker att det är en bra idé för att det handlar om lagarbete och samtidigt det ser fint ut. Om en grupp ska gunga så måste de börja tillsammans för att det ska funka och inte kollidera..."

I **KONSTPRAT** arbetar elever med bildanalys, bildtolkning och muntliga eller skriftliga framträdanden. Konstprat ger eleverna trygghet att tolka och berätta för andra om konst. En trygghet att bära med sig. Det första mötet med Norretullskolans förberedelseklasser skedde på Wanås Konst den 18 april 2017 då eleverna besökte oss och deltog i en visning och workshop. Tillbaka på skolan fick de i uppgift att välja ett varsin konstverk att göra en analys utav med hjälp av frågor de fått av oss. Den 22 maj kom klasserna tillbaka till Wanås och då var det deras tur att visa oss och sin medbjudna publik resultatet.

När vi tar del av konst måste vi utmana och ifrågasätta det vi upplever, ett konstverk kan upplevas på flera olika sätt, och ur olika perspektiv. Att bli lyssnad på stärker självförtroendet och genom språket utvecklar vi vår identitet. När vi lyssnar visar vi respekt och förstår hur andra tänker och känner. Målet med Konstprat är att ge eleverna nycklar till samtidskonsten och en trygghet i att våga se och prata om konst och i förlängningen till allt i det demokratiska samhället.

Titeln är In Dreams. För mig har konstverket likhet med titeln. Konstverket är som en dröm, men helt plötsligt ser du närmare och drömmen börjar bli en mardröm /.../men det verkade också lite mer intressant."

"Konstnären som gjort detta konstverk har tänkt att efter människans död kommer möbler att fortsätta att existera. Se hur naturen tog kontroll över huset och huset blir slarvigt, ser du att träden kommer ut ur bord och stolar?"

WANÅS KONST är en internationell skulpturpark och ett centrum för konst och lärande. Här skapas, presenteras och förmedlas samtidskonst som utmanar och förändrar synen på samhället. Visionen är att alla, oavsett bakgrund, kapacitet eller funktionsvariation, ska ha tillgång till konsten.

I samlingen finns det 70 skulpturer skapade för parken. Varje år bjuds konstnärer från hela världen in för att skapa ny konst. Fokus är skulptur och installation utomhus i landskapet runt Wanås, men också dans, hantverk & design och skrivande. Wanås Konst driver också en ledande pedagogisk verksamhet med över 9 000 barn och unga från hela södra Sverige i visningar och workshoppar. Tillgänglighetsarbetet är starkt och växande. Varje år kommer ca 75 000 besökare!

Wanås Konst ligger 20 kilometer norr om Kristianstad och drivs av den ideella Stiftelsen Wanås Utställningar med stöd av främst Kulturrådet, Region Skåne och Östra Göinge kommun.

"Jag tänker att hon har gjort konstverket för att hon har sett ett stort vildsvin i skogen. Jag tänker att konstverket ska vara fint. Konstverkets plats är bra för det finns bland många träd och grenar. Det påminner mig om min farfar, han hade grisar."

När jag såg denna platsen och detta konstverket så direkt kom jag ihåg Kassab och det ligger i mitt hemland Syrien, det är en plats som finns mycket träd i det och det ligger på ett berg och vi brukar besöka det med pappas familj och stanna länge, på riktigt jag saknade det mycket och jag hoppas att gå där igen så snart som möjligt! "

PROJEKT

TUSEN TANKAR

AUTÖREN

I SAMARBETE MED

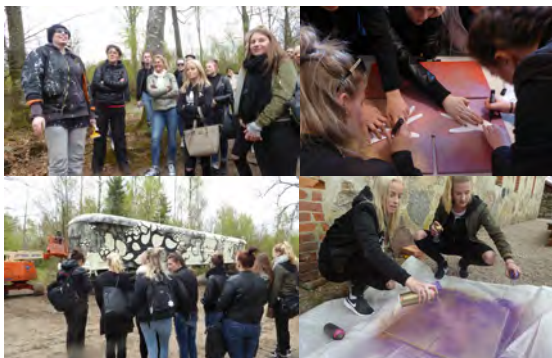
STÖTT AV

TUSEN RÖSTER workshop #1
Wanås Konst
Jämställdhet - Struktur/Skulptur
Jacobsskolan Vård- och Omsorg (5 maj)

Hur sätter vi ord och bild på maktförhållanden i vår samtid?

”Man pratar sällan om kränkningar man fått höra. Man känner att man inte har makt att förändra läget. Det är skönt att se att man inte är ensam.”

- Workshopdeltagare

Under en visning i skulpturparken introducerades ungdomarna till samtidskonsten och fick se exempel på konstverk där konstnärer berört ämnena jämställdhet och maktstrukturer. I parken mötte vi graffitikonstnären Carolina Falkholt som tog en paus ifrån sin målning och presenterade sitt konstnärskap. Hon samtalande med eleverna kring, makt, kön och konst. Falkholts konst är feministisk och politisk. **Vem/vad får ta plats och synas i det offentliga rummet? Vem har/tar makten över hur kvinnor framställs?**

Hur? Tillbaka i verkstaden fick eleverna i uppgift att upptäcka och belysa strukturer som påverkar deras liv, vem de är och vem de vill vara. Eleverna fick börja med att skriva ord som på något sätt var jobbiga - kränkande ord de fått höra eller orövvisor de upplevt. Orden målades sedan över och täcktes med mönster och bilder som stärkte dem. Vi var inspirerades av Carolinas process där hon ofta utgår från ord, ord som sedan täcks över.

Med workshopen ville vi belysa hur kroppar framställs i det offentliga rummet och hur ord kan laddas med olika värderingar beroende på var, hur och av vem de sägs eller skrivs. Eleverna gavs möjlighet att genom ett eget arbete och diskussion reflektera över sitt eget och andras arbeten.

TUSEN RÖSTER workshop #18
Wanås Konst
Miljö & Klimat - Växtvandring
Skånes horn av Afrika (24 okt)

”Workshopen går ut på att tillsammans lära känna naturen i sin närmiljö. Med urbaniseringen minskar den ekologiska läskunnigheten som gör att vi inte ser och förstår hur vi påverkar den plats vi själva är en del av.” - Caroline Mårtensson

Hur kommer framtidens fossil att se ut? Vad händer när vattennivåerna höjs?

Konstnären Caroline Mårtensson som arbetar med frågor som rör natur och klimat genomförde en workshop tillsammans med elever från Fröknegårdsskolan och boende på Gamlegården.

Det började med en vandring på Näsbyfältet där vi samlade in olika växter vi fann längs vägen. Vi samtalande om det vi såg men även om hur det kommer att se ut på platsen i framtiden när vattennivåerna höjs. **Efter vandringen** slog Wanås Konst upp en tillfällig verkstad i Skånes Horn av Afrikas lokaler där vi gjorde avgjutningar i gips av de växter vi funnit under vår vandring. Tillsammans skapade vi exempel på hur framtidens fossil kan komma att se ut.

För Wanås Konst gav workshopen en chans att arbeta på nya platser. Alla hittar inte till Wanås Konst. Kan vi istället komma ut till dem? Kan pop up-verksamhet vara ett sätt att nå ut till fler...?

PROJEKT

TUSEN TANKAR

AKTÖRER

I SAMARBETE MED

SKÅNE NORDOST

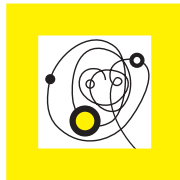
STÖTT AV

LEADER

landets program

TUSEN RÖSTER workshop #22
Wanås Konst
Tillgänglighet - Parkour i parken
Framtidsgymnasiet, Kristianstad (24 nov)

”Det var en känsla av frihet.” - Workshopdeltagare

Kan fysisk aktivitet göra samtidskonsten tillgänglig för fler? Wanås Konst ville i sin workshop testa hur en parkourexpert tar sig an konstverken i parken. Vi bjöd in Behnam Sehati som har utövat parkour i sju år och organisationen Din Bror som kom till Wanås med sin grupp från Framtidsgymnasiet i Kristianstad. Ingen av de som deltog i workshoppen hade provat parkour tidigare.

Efter en introduktion till platsen tog Behnam över och ledde oss ut i parken på en annorlunda visning. Många av Wanås Konsts konstverk uppmuntrar till delaktighet, besökaren bjuds in att klättra, gunga och röra sig igenom konstverken men nu använde vi dem på ett helt nytt sätt, konstverken blev redskap där vi fick utmana oss själva. Inom parkouren använder man platsen man befinner sig på som en hinderbana där man stärker kroppen och sinnet.

För många är parkour en fysisk sport men enligt Behnam handlar det lika mycket om mental styrka, att känna sina gränser och samtidigt utmana sig själv. I parkour finns inget tävlingsmoment utan det handlar hela tiden om att utmana sig själv. Behnam var tydlig med att berätta för alla att man skulle peppa och inte pusha varandra, en lärdom man kan använda i många gruppsituationer.

TUSEN RÖSTER workshop #23
Wanås Konst
Att arbeta uppsökande - Pyssel-Pop-Up
Knislinge fritidsgård (26 nov)

Hur når vi fler?

Hur ska vi nå ut till ungdomar? En målgrupp Wanås Konst har svårt att nå är tonåringar. När vi testade att ha fritidsverksamhet hos oss uteblev ungdomarna medan de yngre barnen kom. Lösningen blev; Om de inte kommer till Wanås får Wanås komma till dem. För att bli intressanta för ungdomar måste de veta vad som erbjuds. Därför gjordes en pop up-version av Wanås Konsts verkstad på deras hemmaarena, i detta fallet fritidsgården i Knislinge.

Det är en klassik fritidsgård med biljard, pingis och kiosk. De flesta som hänger där är killar på högstadiet, kanske för att lokalen till stor del är anpassad efter deras intressen. Med aktiviteten ville vi skapa ett utrymme för de som annars inte känner att det finns något för dem på fritidsgården men som inte heller orkar eller har möjlighet att ta sig ut till Wanås.

**”Det var jätteroligt att ha er här,
 kan ni inte komma fler gånger?”**
 - Workshopdeltagare

TUSEN RÖSTER tankesmedja #1
Open Skåne
Trygghet & Framtidstro
Kulturkvarteret, Kristianstad (23 maj)

Hur får vi olikheter i social, kulturell och religiös tillhörighet att samverka för ökad trygghet och starkare framtidstro i nordöstra Skåne?

Att dela måltider är något människan gjort sedan urminnes tider och så ville vi inleda vår tankesmedja, som ett sätt att skapa gemenskap och samvaro. Ett av målen med kvällen var att alla som var på plats skulle bidra på något sätt. När maten var uppäten och kaffet dracks fick alla deltagare presentera sig och besvara frågan Hur kan jag, som person, bidra till en starkare framtidstro i nordöstra Skåne? Under kvällen skapades nya möten och intressanta diskussioner där deltagarnas olikheter och egna erfarenheter var i fokus.

Sedan följde ett samtal om gemensamt ansvar och agerande mellan Louise Nyman, kyrkoherde hos Svenska kyrkan i Kristianstad och Shaaban Abou Zur, imam hos Barmhärtighetens moské.

Kvällen avslutades med en diskussion hur vi beskriver möjligheterna, våra gemensamma tillgångar och resurser. Malin Gustavsson, projektledare för Tusen Röster och deltagare i tankesmedja, sammanfattar diskussionen såhär:

"Det jag tar med mig från vårt möte är vikten av **att dela, att vara generös** med sitt nätverk och sina erfarenheter, bra som dåliga. Vi behöver **hopp och förebilder**. Istället för att bara tala om problem måste vi **lyfta fram och visa goda exempel**, se vad vi har för tillgångar.

Vad har vi att dela med oss av och hur visar vi att vi finns? Vi ska **bjuda in och blicka ut**. Vad vill människor ha av oss och vad kan vi få av dem? Vi måste **våga mötas, visa respekt & se möjligheter**."

"Religion finns för att vi ska lära känna varandra - vi är alla en och samma familj."
-Shaaban Abou Zur

Stiftelsen Initiativ för social sammanhållning bildades 2014, deras utåtriktade verksamhet går under namnet **Open Skåne**, och är en process för social och kulturell öppenhet i Skåne. Att göra samspelet mellan människor av olika tillhörigheter till en väl fungerande process är en avgörande förutsättning för Skånes utveckling. Därför är utgångspunkten för Open Skåne att mångfalden är en resurs som bäst tas till vara genom kunskapsöverföring, utbildning, samtal och samverkan. Resultatet leder till starkare social sammanhållning genom respekt för människors olikheter.

I ett levande samhälle hörs många olika slags röster. Några är upprörda och argumenterande, andra mer stillsamma och sökande. Variationerna är oändliga, eftersom varje människa är unik. Mångfalden är berikande, den är en källa till kunskap om andra människors upplevelser och en möjlighet för oss att bättre förstå vilka vi är. En kanske viktigare är: **vilka vill vi vara?**

PROJEKT

TUSEN TANKAR

AKTÖRER

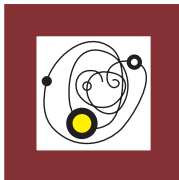

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

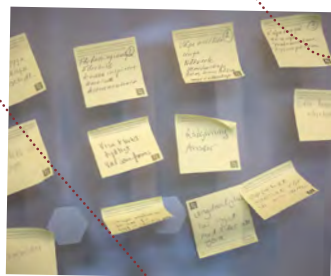
TUSEN RÖSTER tankesmedja #2
Open Skåne, Reclaim Challan/Länsförsäkringar
Göinge Kristianstad, Skåne Nordost
Unga ledare
Kulturkvarteret, Kristianstad (7 feb 2018)

.....

Unga ledares förutsättningar och möjligheter i Nordöstra Skåne

I samband med slutmanifestationen av Tusen Röster genomfördes en lunch för specialinbjudna gäster med temat unga ledare. I mindre grupper diskuterades förutsättningar och möjligheter för unga ledare i Nordöstra Skåne under ledning av Louise Lindén från LiveGreen Sweden och Young Innovation HUB.

Förutom unga ledare från regionen fanns det en blandning av tjänstemän, politiker och representanter från näringslivet och civilsamhället som tillsammans gjorde avstamp hur man ska lyfta unga ledare för att skapa ett hållbart nordöstra Skåne. Kreativa idéer diskuterades och alla var överens om att det är viktigt att lyssna på och stötta unga människor så att de får chansen att växa och våga tro på sig själva.

Lunchen avslutades med att Vd för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, Niklas Larsson tillsammans med utvecklingsledare för Skåne Nordost, Malin Wildt-Persson tog över stafettpippen från projektet och lovade att aktivt arbeta för ett hållbart Nordöstra Skåne och för att unga ledare och entreprenörer ska få möjlighet att utvecklas. Samarbetet påbörjas redan under sommaren 2018 då man tillsammans åker till Almedalen med ungdomar från Young Innovation Hub.

Foto: Sven Persson, Sveriges

PROJEKT

AKTÖRER

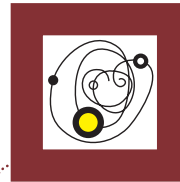

I SAMARBETE MED

STÖTT AV

600 nya möten i hållbarhetens tecken

Slutmanifestationen för projektet ägde rum den 7 februari i Kulturkvarteret Kristianstad och hade närmare 600 besökare. Det var en dag fullspäckad med aktiviteter i Tusen Rösters och hållbarhetens tecken. Nya möten ägde rum och förutsättningar för framtida samarbeten skapades.

När lunchen var över öppnade huset för allmänheten och skolor som fick ta del av inspirerande föreläsningar som följdes av uppträdanden från en rad olika artister. I huset fanns en utställning där besökarna gavs möjlighet att ta del resultatet från projektet och workshopparna vi genomfört. Ungdomarnas åsikter och lösningar för att göra vårt samhälle mer hållbart presenterades på roll ups runt om i lokalen. Alla aktörer vi

samarbetat med under året hade också bjudits in att skapa interaktiva utställningar.

Föreläsningar hölls av Kitimbwa Sabuni, organisationsutvecklare och talesperson för Afrosvenskarnas riksförbund, Pär Holmgren, Artister för miljön, samt LiveGreen som berättade hur musik, mode och VR kan rädda världen.

Dessutom visades hållbart mode med Recycling Fashion Show som dessutom bjöd in besökare att skapa egna kreaturer. Mer mode stod Waxiu Shehu för som visade en blandning av afrikansk och svenskt mode med sitt

märke STRNG WMN. Alla artister som uppträdde hade en lokalförankring och till de mer välkända namnen hörde Nor och Amanda Fondell. I samarbete med Kreativa platser, Gamlegården, hade tog vi även fram ett program där vi lyfte lokala förmågor inom musik, trolleri och hantverk. Bland annat hölls konserter med Anas & Sofia och Walid & Ghiath samt trolleri med Ahmed Ismail.

Foto: Sven Persson, Svedis